

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

2023-2024
Rösjöskolan

Inledning

Skolan har en lagstadgad skyldighet att förebygga och förhindra kränkande behandling. Att känna sig trygg i skolan är en grundförutsättning för att på bästa sätt kunna ta del av sin undervisning. Vi vill med denna plan presentera och ge en överblick av hur vi på Rösjöskolan aktivt arbetar med att skapa en trygg skola där alla elever vill vara. Planen ska fungera som stöd och vägledning för skolans personal, elever och föräldrar samt synliggöra skolans övergripande värdegrundsarbete.

Lagar och styrdokument

Likabehandlingsarbetet regleras i två regelverk och Läroplanen -22.

- Diskrimineringslagen 1 kap 1§.
- Skollagen, kap 1 5§ och kap 6 8§. "Åtgärder mot kränkande behandling".
- Grundskolans läroplan (Lgr22)

Diskrimineringslagen

"1 § Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosöppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder." Lag (2014:958).

Skollagen

Ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov omarbetas under medverkan av eleverna. Rektorn beslutar om ordningsregler. Skollagen (kap 5, 5 §).

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Skollagen (kap 6, 8 §).

Lgr 22

Lgr 22, Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet:

Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet mellan människor är de värden som skolan ska gestalta och förmedla (Lgr 22 (s.5).

"Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Utbildningen ska präglas av öppenhet och respekt för människors olikheter. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosöppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas. Intolerans, förtryck och våld, till exempel rasism, sexism och hedersrelaterat våld och förtryck, ska förebyggas och bemötas med kunskap och aktiva insatser." Lgr 22 (s.5).

Begrepp och definitioner

Kränkande behandling

Handlingar som kränker ett barns eller en elevs värdighet, utan koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Det är ett oönskat beteende på skolan som kan ta sig olika uttryck.

Trakasserier

När en elev eller ett barns värdighet kränks och kränkningarna kan kopplas till någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Bland annat genom förlöjligande eller fördomsfulla generaliseringar. Det är trakasserier även när en elev kränks på grund av en förälders eller syskons sexuella läggning, funktionshinder med mera.

Sexuella trakasserier

När kränkningarna har en sexuell natur. T.ex: Att tafsas på, ovälkomna "komplimanger", jargong och sexuella anspelningar, att ta emot oönskade bilder av sexuell karaktär.

Trakasserier och kränkande behandling kan vara

Fysiska: Knuffar, slag, sparkar, fasthållning, kasta saker mot eller på någon annan.

Verbala: Förolämpningar, hot, öknamn, svordomar.

Psykosociala: Miner, blickar, kroppsspråk, gester, suckar, tystnad, utfrysning, alla går när man kommer.

I text- eller bildform: Sms, mms, e-post, lappar, brev, sociala medier, teckningar, klotter, meddelanden på olika sociala medier/webbcommunities.

Mobbning

Är ett begrepp som inte används i skollagen. Men om en elev utsätts för återkommande och upprepade kränkande behandlingar, trakasserier och/eller sexuella trakasserier brukar detta kallas för mobbning.

Diskriminering

Sker när någon - på osakliga grunder - missgynnas/behandlas sämre/kränks i samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna: kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsvariation, sexuell läggning och ålder. Diskriminering kan ske direkt med handlingar riktade mot personen eller indirekt genom skolans rutiner, värdegrund, förhållningssätt eller kultur.

Diskrimineringsgrunder

1. Kön:

Med kön avses diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Utbildningen och undervisningen ska inte dela upp barn och elever utifrån könstillhörighet utan organisera och genomföra så att alla barn och elever möts.

Begreppen barn och elever används istället för begreppen flickor och pojkar.

2. Könsidentitet eller könsuttryck:

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

3. Etnisk tillhörighet:

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etnisk ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

4. Religion eller annan trosuppfattning:

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med religiös åskådning som t.ex buddism eller ateism omfattas av diskrimineringsskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

5. Funktionsvariation:

Med funktionsvariation menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som följd av en skada eller sjukdom fanns från födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

6. Sexuell läggning:

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

7. Ålder:

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd. Skydd mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Ålderdomen kan se olika ut i olika sammanhang men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även skolan.

"Barn och elever har rätt, enligt diskrimineringslagen, att inte bli trakasserade eller sexuellt trakasserade vare sig av någon vuxen på skolan eller av andra barn eller elever. Så snart någon anställd på skolan får veta att ett barn eller elev känner sig trakasserad ska skolan utreda vad som har hänt och vidta åtgärder för att förhindra fortsatta trakasserier".

Delaktighet

Elevernas delaktighet:

Via klassråd, matråd, rastråd och elevråd är eleverna delaktiga i arbetsmiljön på skolan och kan ge förslag på hur skolan ska arbeta med gruppstärkande aktiviteter. Vid dessa möten kan eleverna också påverka skolans regler och hur vi tillsammans ska arbeta mot diskriminering och kränkande behandling t.ex. genom att påverka var vuxna behöver befinna sig för att skapa ett tryggare klimat under raster.

Vårdnadshavarnas delaktighet:

Vårdnadshavarna uppmuntras att ge återkoppling på skolans verksamhet. Detta sker dels genom direktkontakt med skolans personal och genom årlig enkät till vårdnadshavarna i förskoleklass, årskurs 3 och årskurs 6. Vårdnadshavare ges också möjlighet att delta i skolrådet. På föräldramöten får vårdnadshavare ta del av innehållet i planen mot kränkande behandling och hur skolan arbetar förebyggande mot diskriminering och kränkande behandling.

Personalens delaktighet:

Skolans regler och plan mot kränkande behandling utarbetas av skolläda, elevhälsan och personal. Planen arbetas igenom vid uppstart och revideras efter mottagna synpunkter. All ny personal får information om planen mot kränkande behandling på det årliga informationsmötet för nyanställda.

Förankring av planen:

Skolans plan mot kränkande behandling finns i alla klassrum och på alla fritids samt presenteras på skolans hemsida och på skolans digitala plattform Schoolsoft. Vid kränkningar och andra brott mot skolans regler hänvisar skolan till planen vid kontakt med vårdnadshavare.

Främjande insatser

Mål och uppföljning:

På Rösjöskolan syftar det främjande arbetet till att skapa en trygg skolmiljö och förstärka respekten för allas lika värde. Arbetet riktas mot alla och bedrivs kontinuerligt och utan förekommen anledning.

Det främjande arbetet på Rösjöskolan ska:

- Bedrivs systematiskt och långsiktigt och rikta sig till alla samt vara en del i det vardagliga arbetet.
- Baseras på kunskap om hur diskriminering, trakasserier och kränkande behandling uppstår och vilka faktorer som skapar en trygg miljö där alla blir respekterade som de är.
- Omfatta kompetensutveckling för personalen för att vid behov öka medvetenheten och kunskapen om diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.
- Innebära att personalen ges tid att diskutera normer och attityder samt sådant som genomsyrar den pedagogiska verksamheten.
- Omfatta möjligheter för barn och elever att återkommande diskutera normer, attityder och hur goda relationer kan vårdas. Detta sker både i skolan, förskoleklass och på fritids.

På Rösjöskolan arbetar vi främjande genom att:

- En trivsamt öppenhet och förtroende ska råda mellan alla.
- Vid skolstart diskuteras och aktualiseras skolans gemensamma regler.
- Alla klasser arbetar kontinuerligt med värdegrundsarbete.
- Pedagogerna arbetar främjande i all verksamhet på skolan till exempel genom faddersamverkan och temaarbeten.
- Vi har kontinuerliga samtal med eleverna både i klass- och fritidsavdelning.
- Under läsåret har skolan två gemensamma tema tillfällen med fokus på värdegrundsarbetet och god kamratskap.

Kartläggning

Kartläggningsmetoder:

- Samtal mellan pedagoger och elever, enskilt och i grupp
- Klassråd med fast agenda en gång varannan vecka
- Fritidsråd med fast agenda en gång per månad
- Elevråd en gång per månad

- Mat- och miljöråd en gång var sjätte vecka
- Rastråd en gång per månad
- Mentorssamtal med eleverna återkommande under läsåret
- Regelbundna personalkonferenser
- Enkät till elever och vårdnadshavare i förskoleklass, årskurs 3 och 6, en gång per år (Våga visa)
- Föräldramöten en till två gånger per läsår
- Utvecklingssamtal två gånger per läsår
- Trygghetsgrupp bestående av skolledning, speciallärare, kurator och pedagoger från fritids och skola. Gruppen träffas varannan vecka och oftare när behov finns. Elever och pedagoger informeras om Trygghetsgruppens arbete och rutiner när klasserna går igenom planen mot kränkande behandling. Trygghetsgruppen besöker alla klasser i början av höstterminen.
- Enkät för alla elever samt skolgårdskartläggning en gång per termin (Flugan)
- Elevintervjuer vid behov
- Skolsköterskan har samtal med alla elever i årskurs 1, 4 och 6
- Skydds rond en gång per termin
- Riskanalyser
- Sociogram vid behov

Områden som berörs i kartläggningen:

Kränkande behandling, diskriminering, kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, funktionsnedsättning och ålder.

Hur eleverna involveras i kartläggningen:

Eleverna är i hög grad delaktiga i kartläggningen dels via direktkontakt med den pedagogiska personalen, via enkäter som "Flugan" och Våga Visa och via skolans olika råd (klass-, elev-, fritids-, rast- och matråd).

Hur personalen involveras i kartläggningen:

Personalen ansvarar dels för direkta kontakten med eleverna men också via arbetet med att leda olika råd och arbetsgrupper.

Resultat och analys:

Utifrån elevernas svar har det framkommit vilka områden på skolan som upplevs som mindre trygga. På dessa ställen har vuxentätheten ökat. Antalet vuxna som befinner sig ute under rasterna har blivit fler och alla vuxna som är rastvärdar bär gula västar märkta med namn för att eleverna ska veta vad pedagogen heter.

Förebyggande åtgärder

Mål och uppföljning:

Ingen i skolan ska utsättas för diskriminering eller för annan kränkande behandling på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning. Det förebyggande arbetet syftar till att avvärja dessa risker och omfattar sådant som i en kartläggning av verksamheten identifieras som risker.

Följande åtgärder har vidtagits:

- Att alla vuxna rastvärdar använder gula västar märkta med namn för att synas tydligt och för att eleverna ska veta vad pedagogerna heter.
- Att alla rastvärdar tänker på att befinna sig på de platser som eleverna upplever som otrygga eller där konflikter ofta uppkommer.
- Att elever som är ensamma på rasten får vuxenstöd.
- Att gemensamma regler för olika lekar arbetas fram på skola och fritids och att alla informeras om vilka regler som används.
- Att pedagogerna håller sig uppdaterade om vilka nya ord som används bland eleverna som kan uppfattas som kränkande.
- Att alla elever och personal tillsammans ska arbeta för ett trevligt språk och en trevlig attityd. Skolans film om trivselregler visas både för elever och vårdnadshavare.

Skolans rutiner vid kränkande behandling

Policy:

På Rösjöskolan är det alla anställdas ansvar att förhindra och utreda när en elev blivit utsatt för trakasserier eller annan kränkande behandling.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling:

Skolan arbetar för en öppen och lyssnande kultur samt dagliga samtal med eleverna. Alla pedagoger går igenom resultat från enkäterna med eleverna och diskuterar kring resultaten. Skolgårdskartläggning och ärenden från de olika råden analyseras återkommande. Kränkingsrapport skrivs alltid när en kränkning inträffat.

Personal som elever och vårdnadshavare kan vända sig till:

Alla elever är alla vuxnas ansvar på skolan. Eleverna ska känna att de kan vända sig till vilken personal de vill. Elev eller vårdnadshavare kan alltid kontakta skolledning och elevhälsan.

Rösjöskolan Trygghetsgrupp arbetar främjande och förebyggande mot diskriminering, trakasserier och kränkningar samt då akuta situationer uppstår. Trygghetsgruppens huvudsakliga uppgift är ett målinriktat förebyggande arbete mot alla former av kränkande behandling. Gruppens uppgift är att medverka vid samtal och uppföljningar där akuta händelser inträffat. De medverkar också vid kartläggning och analys när problemen uppstår och de handleder pedagoger vid behov. Gruppen består av pedagoger från fritids och skola, speciallärare, skolledning och kurator.

Rutiner vid kränkande behandling

Rösjöskolan följer uppsatta rutiner när kränkningar och trakasserier mellan elever och/eller elev och personal uppstår. Se dokumentet "*Rutin vid misstanke om/förekomst av kränkande behandling*".

Vad ska skolan göra om någon elev upplever sig vara utsatt för kränkande behandling?

1. Anmäla.
2. Utreda.
3. Vidta åtgärder.
4. Följa upp.
5. Dokumentera.

All personal på skolan som upptäcker någon form av kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier mot elev /elever har *skyldighet* att agera enligt följande:

Anmäla

Om en personal bevittnar en situation av kränkande behandling skall denne ingripa och omedelbart stoppa händelsen. Får personal kännedom om eller misstänker att en elev blivit utsatt för kränkning, trakasserier eller sexuella trakasserier av en annan elev *eller av personal* anmäls detta till skolledningen. Vårdnadshavare informeras vid behov.

Det är pedagogerna som har ett gemensamt ansvar för det fortsatta arbetet kring händelsen tillsammans med elevhälsan och Trygghetsgruppen.

Utreda och bedöma

Efter anmälan behandlar skolledningen, i samråd med elevhälsan och Trygghetsgruppen, ärendet och bedömer hur skolan ska gå vidare och beslut om ärendet ska avskrivas eller går vidare till utredning. Ansvariga pedagoger kontaktas och erbjuder hjälp och stöd vid behov. Ansvariga pedagoger följer upp incidenten efter två veckor.

Vid konflikter och kränkningar

På Rösjöskolan använder sig personalen av Täby kommuns handlingstrappa. Det är av största vikt att all personal agerar på samma sätt. Konflikt klassas in i *mindre konflikt*, *konflikt* och *större konflikt*. Vid större konflikter eller kränkningar görs en kränkningstrappport till kommunens Barn och Grundskolenämnd, BGN.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

Vid signaler eller misstanke om elev skulle bli eller vara kränkt av personal ansvarar biträdande rektor och rektor för utredning av ärendet med stöd av skyddsombud eller facklig företrädare. Om kränkande behandling påvisas så varnas vederbörande och hålls under uppsikt. Fortsätter beteendet så följer de åtgärder som föreskrivs i LAS i samråd med de fackliga ombuden och personalavdelningen.

Åtgärda

Om elevhälsan och Trygghetsgruppen bedömer att ärendet kräver vidare åtgärder kommer de tillsammans med ansvariga pedagoger överens om en handlingsplan. Där framkommer tydliga åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar. Handlingsplanen sträcker sig tre-fem veckor framåt i tiden. I samband med upprättandet av handlingsplanen bokas ett uppföljningsmöte. Ansvariga pedagoger informerar föräldrar/vårdnadshavare om handlingsplanen.

Följa upp

Elevhälsan, som leds av rektor eller biträdande rektor, håller kontinuerligt uppsikt över läget på skolan via elevhälsomöten som genomförs varje vecka.

Efter två-fem veckor följs handlingsplanen upp av elevhälsan och/eller trygghetsgruppen. Syftet är att utvärdera och följa upp genomförda åtgärder. Om problemet kvarstår efter två-fem veckor har elevhälsan och trygghetsgruppen avstämningssamtal med samtliga inblandade elever samt informerar vårdnadshavare.

Om det vid uppföljningssamtalet/samtalen visar att kränkningarna inte upphört, händer följande:

- En elev som kränker andra kan flyttas från ordinarie undervisning till annan plats i verksamheten eller klass.
- Om kränkningarna inte upphör kan anmälan till polis eller sociala myndigheter ske.

Visar det sig på uppföljningsmötet att handlingsplanen haft effekt kan ärendet avslutas.

Dokumentera

Dokumentation görs löpande vid elevhälsans och/eller trygghetsgruppens möten. Kränkingsrapporter som skickas till BGN arkiveras. Dokumentation sker alltid på kommunens sida "kränkningstrapporering", där även lagtext och gången vid en kränkning finns dokumenterad. Vid återkommande kränkningar kring en elev eller elevgrupp tas ärendet vidare till elevhälsan och/eller trygghetsgruppen.

Skolans resultat kring trygghet Vårterminen 2023

Skolan har genomfört och utvärderat "FLUGAN" skolans trygghetsenkät. Det är förskoleklass till årskurs 5 (ca 400 elever) som har svarat på enkäten. I förskoleklass, årskurs 1 och årskurs 2 har vi intervjuat eleverna en och en och i grupp. Årskurs 3-5 har svarat enskilt. Årskurs 6 har svarat på Skarpängsskolans enkätundersökning. Eleverna i årskurs 3 och årskurs 6 har även genomfört "VÅGA VISA" kommunens trygghetsenkät.

FLUGAN-enkäten vårterminen 2023

I "FLUGAN" ställs fyra frågor kring trygghet. På fråga 1, 2 och 3 har eleverna många olika alternativ att välja mellan. Platserna som de kan välja mellan har tagits fram på elevrådet.

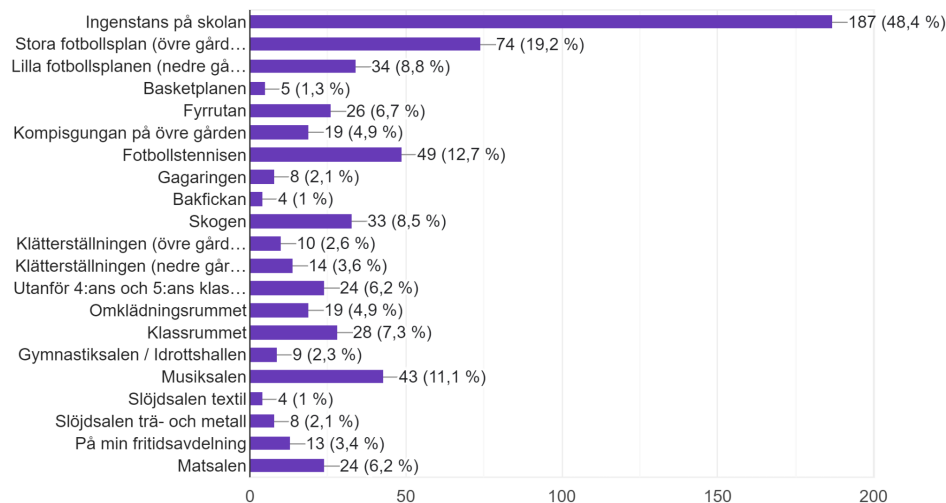
VÅGA VISA-enkäten vårterminen 2023

I "VÅGA VISA" ställs 4-7 frågor kring normer och värden.

Resultat FLUGAN Vårterminen 2023

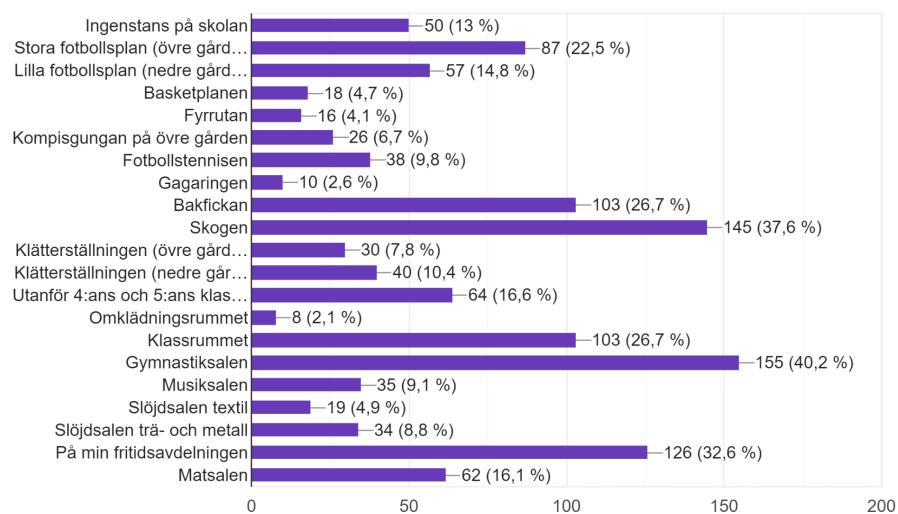
Nämna de platser du tycker att det ofta händer fel saker. Du kan kryssa i flera alternativ.

386 svar

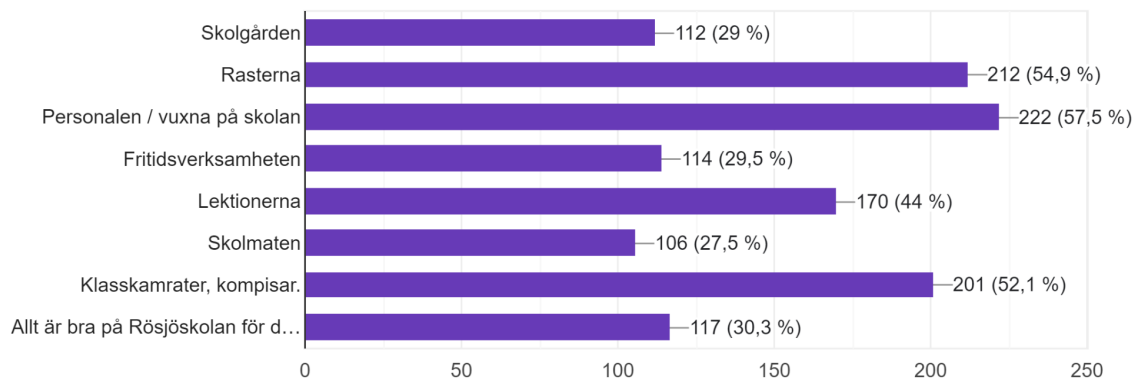
Vilken är din favoritplats på skolan/skolgården. Du kan kryssa i fler alternativ.

386 svar

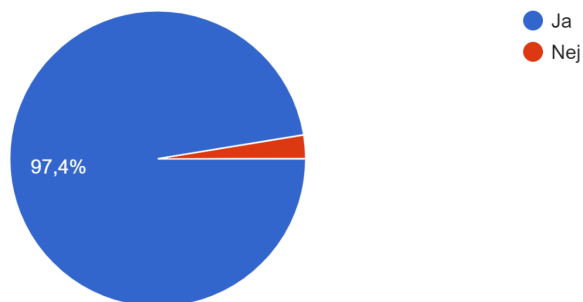
Vad är bra med Rösjöskolan? Du kan kryssa i flera alternativ

386 svar

Har du någon vuxen på skolan som du känner förtroende för och kan prata med?

386 svar

Analys, slutsats och utveckling av flugans trivselenkät:

Under höstterminen har skolan arbetat systematiskt med att eleverna ska känna sig trygga i skolans miljö både inom- och utomhus och känna att de kan gå till någon vuxen på skolan om det händer något.

Vi ser på resultatet att en mycket stor andel elever känner sig trygga i skolan och kan gå till vuxen.

Resultatet visar att stora fotbollsplanen och fotbollstennisen är de platser där det kan hända fel saker. Fotbollsplanen har ökat sedan höstterminens undersökning och vår slutsats är att det är fler elever som vistas på fotbollsplanen på vårterminen än på höstterminen. Till vårterminen -24 kommer skolan att göra en plan på hur vi kan arbeta mer främjande och förebyggande just på dessa platser.

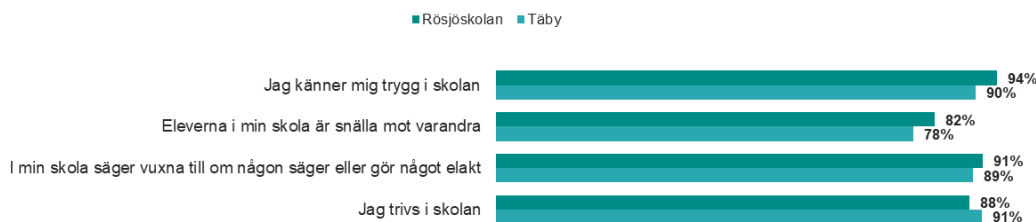
Favoritplatsen på skolan som eleverna nämner är gymnastiksalen, skogen, fritidsavdelningen, bakfickan och klassrummet. Skogen var en av de platser som eleverna nämnde som orolig på höstterminen -22. Under vårterminen har skolan satt fler in fler personal i skogen för att förebygga fel saker. Personalen har även uppmuntrat eleverna att gå till bakfickan (en lugn plats på skolan) där de kan pyssla, rita, spela spel eller bara vara och prata med andra barn eller vuxna.

Eleverna tycker att Rösjöskolan har mycket bra personal, många skolkamrater, bra lektioner och bra raster. Skolan har under hela läsåret arbetat med relationer och trygghet vilket har gett resultat.

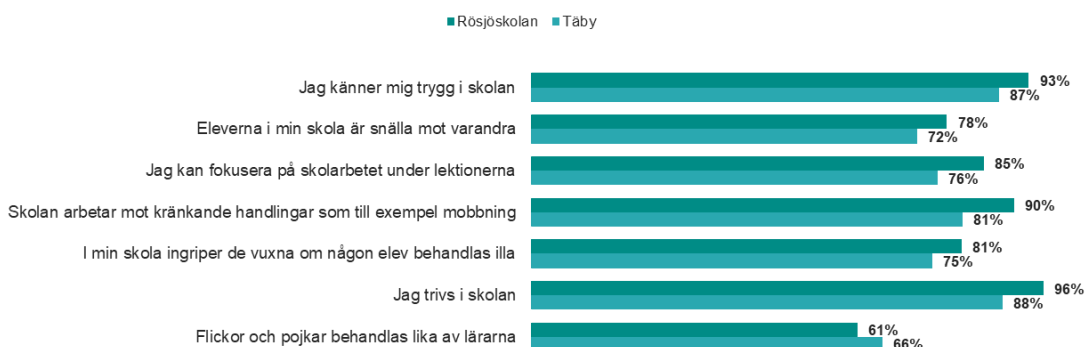
Resultatet visar också att många elever (97,4) har en vuxen att prata med på skolan. Dock vill skolan att alla elever (100 %) ska kunna gå till vuxen. Skolan kommer att jobba vidare med relationer och trygghet.

Resultat VÅGA VISA Vårterminen 2023

Årskurs 3 elever (nuvarande årskurs 4)

Årskurs 6 elever (nuvarande årskurs 6)

Analys, slutsats och utveckling av VÅGA VISA trivselenkät:

Under höstterminen har skolan arbetat systematiskt med att eleverna ska trivas och känna sig trygga i skolan. Elevehälsan på skolan har genomfört olika utbildningar, konflikthantering och relationer vilket till viss del har givit resultat.

Vi ser på resultatet att en mycket stor andel elever trivs och känner sig trygga i skolan. Eleverna upplever till stor del att vuxna arbetar för ett gott klimat och arbetar mot kränkande behandling och diskriminering.

Skolan behöver arbeta med frågan kring om flickor och pojkar behandlas lika. Skolan kommer att lägga upp en plan kring hur vi ska arbeta med den frågan

Verksamheter som omfattas av planen:

Förskoleklass, grundskola åk 1-6 och fritidsverksamhet.

Ansvarig för planen och att planen utvärderas:

Liv Tegelström, rektor, Natascha Dahlgren, biträdande rektor och Karin Rilegård, biträdande rektor

Planen gäller läsår:

2023-2024

Ansvarsförhållande:

Skolledningen och elevehälsan ansvarar för att planen följs och revideras.